

[Udenrigsministeren]

synspunkter. I en sådan situation, og når man tager i betragtning, at det drejer sig om et oplæg til internationale forhandlinger, mener regeringen, at dagsordener må anses for uhensigtsmæssige, og regeringen har derfor besluttet at stemme imod forslag til dagsorden, der måtte blive fremsat under denne debat.

Stinus (RV):

Jeg vil gerne takke udenrigsministeren for redegørelsen. Det radikale venstre kan i dag være ekstra tilfreds med at have taget initiativet til denne debat. Forespørgslen til regeringen blev stillet på folketingets første mødedag, og den debat uden for folketinget, der har fundet sted siden, har til fulde bekræftet, at der var behov for en debat om den meget vidtrækkende beslutning, NATO-landene står over for at skulle træffe. Debatten ulmede allerede under valgkampen. Meget tyder på, at mange var interesserede i, at det skulle blive derved, men det radikale venstre finder, at dette er for alvorlig en sag til, at den kan afgøres uden forudgående debat. Udenrigsministerens indlæg tyder på, at regeringen i en vis udstrækning er parat til at drage konsekvenserne af debatten, og det hilser det radikale venstre naturligvis velkommen.

Det vil være interessant at kigge lidt på baggrunden for den beslutning, der nu eventuelt skal træffes. Hvem ønsker de nye raketter? Hvem har udarbejdet de planer, der går ind for stationering i Europa af de nye raketter? Ja, i første omgang er det militære eksperter og embedsmænd, der har udarbejdet planerne. Først senere er politikerne kommet ind i billedet. Spørgsmålet har været drøftet i NATOs nukleare planlægningsgruppe, som går ind for stationeringen – naturligvis, for NPG er et styrkeplanlægningsorgan, ikke et forum for politiske overvejelser. NPG er et NATO-forsvarsministerielt organ, og hvornår så man forsvarsministre og forsvarsministerier sætte politiske overvejelser i forgrunden, hvis sådanne overvejelser kunne stille sig hindrende i vejen for udviklingen af nye våben? Det siger da sig selv, at de militære eksperter ønsker de nye raketter. Militære eksperter i både Øst og Vest vil altid gå ind for de mest moderne våben og vil altid kunne finde argumenter for anskaffelse af sådanne våben. Senest har også den danske

forsvarschef blandet sig i debatten. Men det er ikke de militære eksperter, der skal træffe afgørelsen, det er politikerne her i landet, folkevalgte politikere – og det bør vi glæde os over – som skal stå til ansvar for deres beslutninger over for vælgerne.

Hvem ønsker de nye raketter? Hvilke af NATOs medlemslande ønsker dem? Kredse i Vesttyskland, militære kredse i Europa, som tvivler på den amerikanske atomgaranti, USA. Krydsermissilet kan jo også anbringes i tunge bombefly, men antallet af sådanne fly udstyret med krydsermissiler falder ind under SALT II-aftalen, af hvilken det også fremgår, at antallet af krydsermissiler pr. fly ikke må overstige 28. Er denne begrænsning efter SALT II-aftalen en del af forklaringen på, at USA ønsker landbaserede krydsermissiler i Europa?

Danmark har altså et medansvar. Danmark skal være med til at beslutte. Det må i denne forbindelse være relevant at spørge, om vores beslutningsgrundlag er i orden. Jeg skal senere komme ind på det afgørende spørgsmål om balancen mellem Øst og Vest, men vil først se lidt på beslutningsgrundlaget – en vurdering af Danmarks sikkerhedspolitiske stilling.

I juni 1968 besluttede trepartiregeringen under Hilmar Baunsgaard at nedsætte et regeringsudvalg til undersøgelse af problemerne omkring dansk sikkerhedspolitik. Kommissoriet var at foretage en samlet undersøgelse og vurdering af Danmarks sikkerhedspolitik, og en lang række forhold skulle inddrages i undersøgelsen. Det blev gjort, og der kom en overordentlig god rapport ud af det. Nu er der gået mere end 11 år, siden beslutningen blev truffet, og mere end 9 år, siden resultatet forelå. Mange ting har undergået ændringer i de forløbne år: vi er blevet medlem af EF, der er sket ændringer i Øst-Vest-forholdet, Nord-Syd-problemstillingen er en anden, vi har haft oliekriser, og en fantastisk og uhyggelig udvikling har fundet sted på det våbenteknologiske område.

Tager vi alt dette i betragtning, og har vi en reel mulighed for at gøre det, når vi nu skal træffe en beslutning, som er af afgørende betydning for Danmarks sikkerhedspolitik? Næppe. Vi går ind for, at der igen skal foretages en bred undersøgelse af Danmarks sikkerhedspolitik, således at vi får et solidt grundlag at træffe beslutningen på. Men den